

מוסדות
**דרבי
תורה**

בנשיאות מרן הגאון
רבי **אשר וייט שליט"א**

שיעור מרן הרב שליט"א

קונטרס שבועי

אגדה

דברי חיזוק בעקבות סיום
המלחמה עם איראן

הלכה

ברכת המצוה על קיום המצוה
או על מעשה המצוה

פרשת קורח תשפ"ה

שנה כ"ז - קובץ כ"ה [תתקכ"ז]

יד"ל ע"י מכון "מנחת אשר"

כל הזכויות שמורות

עריכה והוצאה לאור ע"י
מכון "מנחת אשר"

להפצת תורתו של
מו"ר הגאון רבי אשר וייס שליט"א

רחוב אהרון אשכולי 109
ירושלים

המען למכתבים:
ת.ד. 23170

Email: info@minchasasher.com

יעמדו על הברכה

המזכים את הרבים בהפצת תורתו
של מרן הגאב"ד שליט"א

השיעור השבועי מוקדש

לעילוי נשמתה

של האשה מרת רחל לאה

בת הר"ר חיים אשר הכהן ע"ה

ארלינסקי

גלב"ע ה' תמוז תשע"ג

ולעילוי נשמתו

של הר"ר חיים אבא בן הר"ר יוסף ז"ל

סוסמאן

גלב"ע ל' סיון תשמ"ז

תהא נשמתם צרורה בצרור החיים

הונצח ע"י

הר"ר חיים אשר ומעניא ארלינסקי הי"ו

יו"ר קרן ידידי מנחת אשר בארה"ב

פרשת קורח

ברכת המצוה על קיום המצוה או על מעשה המצוה

"ונחשב לכם תרומתכם כדגן מן הגרן וכמלאה מן היקב" (י"ח כ"ז).

"כל העושה מצוה בין שהיתה חובה עליו בין שאינה חובה עליו אם עשה אותה לעצמו מברך לעשות, עשה אותה לאחרים מברך על העשייה. כיצד... הפריש תרומה לעצמו מברך להפריש" (רמב"ם הלכות ברכות פי"א הל' י"א – י"ב).

"הפריש תרומה במחשבתו ולא הוציא בשפתיו כלום הרי זו תרומה שנאמר ונחשב לכם תרומתכם כדגן מן הגרן במחשבה בלבד תהיה תרומה" (רמב"ם הל' תרומות פ"ד הט"ז).

הנה הרבה קולמסים נשברו על השאלה הגדולה על איזה מצוות מברכים ועל איזה מצוות לא מברכים ברכת המצוה. ואף אני הקטן הארכתי בזה בכמ"ק (עיין מנחת אשר כללי המצוות סימן כ"ב אות ה' ומנחת אשר דברים סימן ע"א), ואכמ"ל.

אך מלבד מה שהארכנו בזה, יש לעיין ביסוד הדברים, אם מברכים על קיום מצוה או על מעשה מצוה, ולענ"ד נראה דלעולם אין מברכים אלא על מעשה המצוה, ואבאר.

הנה הקשה המגן אברהם (סימן י"ט ס"ק א') מה בין ציצית למזוזה, דבציצית מברכים על לבישת הציצית ובמזוזה על קביעת המזוזה, ואם באנו להשוות בין שתי מצוות אלה הוי לן לברך על קשירת הציציות כשם שמברכים על קביעות המזוזה, או לחילופין שנברך על הדירה בבית כשם שמברכים על לבישת הבגד.

וכתב ליישב שאין בין זה לזה ולא כלום במהות המצוה והברכה אלא קביעת נוסח הברכה אינה אלא ע"י המציאות בלבד, דלעולם קושרים את הציציות לפני לבישת הבגד וקיום המצוה ומשו"כ אינו מברך אלא בשעת קיום המצוה דהיינו להתעטף בציצית, אבל את המזוזה קובעים לאחר שנכנס לדור בבית ומקיים את המצוה בשעת קביעת המזוזה ומשו"כ מברכים על קביעת המזוזה.

ברכת המצוה על קיום המצוה או על מעשה המצוה

ולפי זה חידש המגן אברהם דאם קובע מזוזה טרם נכנס לגור בבית אינו מברך על קביעות מזוזה, אלא יברך "אקב"ו לדור בבית שיש בו מזוזה" כאשר יכנס לביתו, ע"ש.

ובשו"ת הגרעק"א (קמא סימן ט') כתב לחדש תרי הלכתא חדתא בהלכות מזוזה:

א. "ההולך מביתו לעסקיו בשוק שעות הרבה ופעמים נוסע מעירו על איזה ימים" כאשר הוא חוזר לבית צריך לחזור לברך על מצות מזוזה כיון שהיא חובת הדר.

ב. הנכנס לדור בבית שיש בו מזוזה שנקבעה ע"י מי שגר שם לפניו, צריך לברך כיון שהוא מקיים מצותו כשהוא נכנס לדור בבית.

והגאון לא דן בשאלה איזה נוסח יברך, ולכאורה פשוט שאינו מברך "לקבוע מזוזה" שהרי אינו קובע, וע"כ יברך בנוסח שקבע המגן אברהם "לדור בבית שיש בו מזוזה".

אך אף שבדרך כלל נקטינן הלכתא כדברי המגן אברהם, מעולם לא שמענו מי שינהג כמנהג הזה, ולא מצינו ברכה זו בדברי הפוסקים. ובאמת כבר כתב הגרעק"א בסוף התשובה לאחר חתימת יד קדשו, שלאחר זמן רב בא לידו ספר ברכי יוסף וכתב בפשיטות דהשוכר בית שיש בו מזוזה אינו צריך לברך דלא תיקנו ברכה אלא על קביעת המזוזה, וכן גם במי שנוסע מביתו לזמן מה, וסיים דבריו שלדינא צ"ע.

וכבר דחו האחרונים את דברי הגרעק"א מטעם אחר, ונקטו דאף היוצא מביתו לזמן מה עדיין חייב במזוזה ועדיין הוי חובת הדר, עיין שו"ת עין יצחק (ח"א יו"ד סימן ל"א), ושו"ת דבר אברהם (ח"א סימן ל"ז), ושו"ת תועפות ראם (סימן מ"ג), ואכמ"ל.

ועיין עוד בהעמק שאלה (שאלתא קכ"ו אות ז') במה האריך בדברי המג"א ורעק"א.

ומ"מ אין בזה אלא דחיית מה שחידש שהיוצא מבית לזמן צריך לברך כשהוא חוזר, אך אין בזה הלסתור את שחידש שהנכנס לגור בבית שיש בו מזוזה צריך לברך.

ובשו"ת אבני נזר (יו"ד סימן שפ"א) כתב דאכן מעיקר הדין יש לקבוע מזוזה תיכף כשהוא מחליט לדור בבית אף לפני שנכנס לדור בו בפועל, משא"כ בציצית שאינו מקיים מצוה עד שיתעטף בו. והביא בשם בנו הגדול השם משמואל סמך מדברי הגמ', ודבריו חידוש ואין בהם שום הכרח, ופשטות ההבנה בחובת הדר דכל עוד אינו דר בבית

ברכת המצוה על קיום המצוה או על מעשה המצוה

אין עליו כל חיוב וכל מצוה לקבוע מזוזה, ובכך דומה מזוזה לציצית, דרך הלובש בגד חייב בציצית, והדרא קושיא לדוכתא.

ובקרבן אורה (מנחות ל"ו ע"א) כתב דאין הכניסה לבית מעשה מצוה, "דהא בכניסתו אינו ניכר אם יש בו מזוזה אי לא, וצ"ע בזה בדברי האחרונים ז"ל".

ואכן כתב הברכי יוסף (סימן י"ט ס"ק ב'):

"אינו מברך על עשיית הציצית וכו'. הרב מגן אברהם (סק"א) הוקשה לו מאי שנא ציצית ממזוזה, דאף דחובת הדר מברך כשקובע מזוזה בבית. ומתוך כך חידוש הוא שחידשה תורה דיליה לברך ברכות מחודשות, ע"ש באורך. וזו היא שקשה לחדש ברכה שלא נזכרה בש"ס ובפוסקים. וק"ק על הרב בני חיי בהלכות מזוזה שהביא דברי הרב מגן אברהם. עיין שם. וחזיתיה להרב יד אהרן תריין יתיב, דכתיבת המזוזה היינו כעשיית ציצית, וקביעותה כלבישת טלית, ודחה דברי הרב מגן אברהם, עש"ב. ואין זה מספיק, דהרי מזוזה חובת הדר, וכשיכנס לדור דומה למתעטף בציצית, והו"ל לברך כשידור, ולא על קביעותה בבית. כי טוית הציצית ושזירתו דומה לכתבת המזוזה, וקביעות חוטי הציצית בבגד, הוא כקביעות המזוזה בבית, ולבישת הטלית בציצית דומה לבא לדור בבית שנקבע בו מזוזה. והדרא חקירת הרב מגן אברהם למקומה, דאמאי מברך בקביעות המזוזה בבית הו"ל לברך כשידור".

וכתב הברכי יוסף ליישב:

"אכן נראה דהחילוק ברור, דבשלמא בציצית דבגמר הדבר, דהיינו בלבישת ציצית, אדם מתעסק בגוף המצוה ומתעטף בו, שבקוה לברכה עד התכלית האחרון, כיון דגם בגומרו של דבר והיה בהעטיף עסיק ואתי בגוף המצוה. משא"כ במזוזה דגמר העסק במצוה הוא קביעותה, ואחר זה לא נשאר שום עסק בה כשיבא לדור, ולא רצו לקבוע הברכה מבלי התעסק במצוה, לכן הם אמרו לברך בקביעותה, דהוא סוף המעשה את העוסק אשר עסק בגוף המצוה".

ועי"ש שהאריך בזה.

ודעת הברכי יוסף שאין לברך על קביעות המזוזה אלא עובר לכניסתו לגור בבית, ולא כמ"ש האבני נזר, וכתב:

ברכת המצוה על קיום המצוה או על מעשה המצוה

"ומדברי הרב מגן אברהם נראה קצת דפשיטא ליה דיכול לברך כשקובעה אף אם עדיין לא בא לדור בבית. וצריך להתיישב בדבר".

ונראה עיקר כונתם של הברכי יוסף והקרן אורה דבמצות מזוזה אין הכניסה לבית מתפרשת כמעשה מצוה אלא כמעשה של רשות, ומשו"כ תיקנו לברך על המזוזה בשעת קביעתה שהיא גמר התעסקותו במצוה זו, משא"כ בציצית שלבישת הבגד נחשבת מעשה מצוה ומשו"כ מברך על הלבישה.

אך באמת נראה לענ"ד דלא סברא מסויימת במצוות מזוזה וציצית יש כאן אלא כלל גדול בהלכה, דלעולם אין מברכים ברכת המצוה אלא על מעשה המצוה ולא על קיום המצוה שלא ע"י מעשה, וכיון שאין במזוזה מעשה מצוה מלבד קביעת המזוזה מברכין לקבוע מזוזה, אף שעדיין אינו מקיים את המצוה עד שידור בבית ממש, משא"כ בציצית שהלבישה היא מעשה המצוה.

ובאמת נראה עוד, שדין מזוזה כדין ציצית, דהלא כתבו התוס' ביבמות (צ' ע"ב ד"ה כולהו) דאין אדם מקיים מצות ציצית בשעת לבישת הבגד אלא לאחר שהוא מלוּבש בבגד בניגוד לאיסור שעטנז שעובר בשעת לבישה, ובמנחת אשר (במדבר סימן ל"ד) הבאתי את קושיית השאגת אריה (סימן ל"ב) דא"כ איך ילפינן עשה דוחה ל"ת מכלאים בציצית דהלא הוי שלא בעידנא, דהלא הלאו עובר בשעת לבישה ואינו מקיים את העשה אלא אחרי הלבישה. וכתבתי ליישב דלא קיום המצוה דוחה את הלא תעשה אלא מעשה המצוה דוחה את הלא תעשה, ולבישת הציצית היא מעשה המצוה אף שאינו מקיים את המצוה אלא לאחר הלבישה.

ונמצא לפי"ז שגם בציצית אינו מברך להתעטף על קיום המצוה אלא על המעשה, וכך גם במזוזה שמברך על קביעת המזוזה שהיא מעשה המצוה.

ובשתי המצוות גם יחד יש שלשה שלבים, כתיבתהתפלין כנגד קשירת הציצית, קביעת המזוזה כנגד לבישת הציצית, הדירה בבית כנגד היותו לבוש בציצית.

ויסוד הדברים חידוש גדול, דאכן לבישת הציצית מקבילה לקביעת המזוזה, והדירה בבית מקבילה להיותו לבוש בציצית, ודו"ק בזה.

ודו"ק בעומק הדברים.

ברכת המצוה על קיום המצוה או על מעשה המצוה

ב

אין הברכה אלא על מעשה המצוה

וביסוד דברינו שהברכה לעולם אינה אלא על מעשה המצוה ולא על קיומה ללא מעשה נראה לבאר את מה ששינינו (או"ח סימן תל"ב סעיף א') דהעושה שליח לבדיקת חמץ, אם אין בעל הבית בודק כלל אלא השליח, השליח הוא שמברך ולא בעל הבית. והמגן אברהם (שם סק"ו) התחבט שם כיצד יברך השליח כיון שאין זה מצוה דידיה, ועי"ש בדגול מרבבה ובמשנה ברורה (ס"ק י'). אך כולם נקטו כדבר פשוט שאין בעל הבית מברך ולא פלפלו אלא במה שהשליח מברך אף שאיננו מצוה כלל לבדוק בית של אחרים.

ונראה כנ"ל דזה כלל גדול בברכת המצות דלא המקיים מצוה מברך אלא העושה מצוה, ואף אם אין זה מצוה דידיה כיון דמ"מ הוא זה שעושה את המצוה עליו הטילו את חובת הברכה ולא על זה שמצותו מתקיימת.

וכך מעשים בכל יום במצות שאדם מקיים ע"י שליח שלעולם השליח מברך, כגון במוהל שמברך אקב"ו על המילה, אף שהאב עומד שם והוא זה שמקיים מצותו על ידי שליחו, (ונראה פשוט דכאשר האב בפנינו אין כל מצוה מוטלת על הבית דין ואין ברכת השליח מטעם מצות הבית דין, ולא כדברי הדג"מ שם, והארכת בזה במנחת אשר ויקרא [סימן כ"ד]).

וכן נוהגים מעשים בכל יום שמכבדים אנשים חשובים לקבוע מזוזה בבית ואף שבעל הבית הדר בו נוכח, לעולם מברך השליח הקובע את המזוזה, וכ"ז ברור ופשוט.

וזה גם טעם הבית יוסף (בשו"ע או"ח סימן מ"ז) דהמהרהר בדברי תורה אינו מברך ברכת התורה, ותמה עליו בביאור הגר"א דהלא אף המהרהר בדברי תורה מקיים מצוה, ולמה לא יתחייב לברך. והנראה בזה כנ"ל, דכל שאינו עושה מעשה מצוה אינו מברך. וכמ"ש הבית יוסף (סימן תל"ב) שמברך על ביעור חמץ בשעת הבדיקה ולא בשעה שמבטלו בלבם דאינו מברך על המחשבה, עי"ש.

וידעתי שיש מקום לדחות דשאני ברכת התורה דהוי מצוה דאורייתא ושאני מברכת המצוה דהוי דרבנן, ומהיכי תיתי לפטור את המהרהר בתורה מחיוב דאורייתא לברך.

ברכת המצוה על קיום המצוה או על מעשה המצוה

אך באמת נראה, דכיון שכך נראה לחכמים שורת הסברא בברכות דרבנן, אף בברכה דאורייתא תיקנו כן, דהלא אף דברכת התורה דאורייתא, פשוט שנמסר הדבר לחכמים לפרש ולתקן מה יברך וכיצד יברך ועל מה לברך, והם אמרו שאין מברכים אלא על המעשה והדיבור ולא על המחשבה וכתקנתם בכל ברכות המצוה.

תמצית דברינו, עיקר תקנת ברכת המצוה שתיקנו חז"ל לא תיקנו אלא למי שעושה מעשה מצוה, ולא במי שמקיים מצוה שלא ע"י מעשה, ויסוד זה יוצא לכמה פנים וכפטיש יפוצץ סלע:

א. אינו מברך על מצוה שאופן קיומה שלא במעשה, ולפיכך מברך על קביעת מזוזה ולא על הדירה בבית שאינו מעשה מצוה לכשעצמה אלא מעשה הרשות אף שעל ידה ובשעתה מתקיימת מצות מזוזה על ידו.

ב. המקיים מצוה בשליחות חבירו, השליח מברך ולא המשלח שהוא זה המקיים מצותו ע"י השליח ויוצא ידי חובתו.

ג. אינו מברך על מצוה שמתקיים בהרהור הלב שלא ע"י מעשה כגון המהרהר בדברי תורה והמבטל חמץ בלבו.

ודו"ק בכל זה כי נראה נכון וברור.

ועיין מה שהארכתי במנחת אשר (בראשית סימן מ"ב) לענין ברכת אירוסין ע"י שליח, ובמנחת אשר כללי המצוות (סימן כ"ב אות ה') ומנחת אשר (דברים סימן ע"א) בענין באיזה מצוות מברכים ברכת המצוה, ושם (סימן ע"ב) בענין ברכת המצוה לפני הגעת זמן חיוב המצוה, ועיין עוד במנחת אשר כללי המצוות (סימן כ"ז) בענין שיטת הירושלמי דמברכים ברכת המצוה גם בהכשר מצוה, ואכמ"ל.

ג

ונראה עוד ביישוב קושיית המגן אברהם עפ"י מה שכתבתי במנחת אשר (במדבר סימן ל"ה אות ב') לחלק בין ציצית למזוזה ביסוד גדרן, מצות ציצית רובצת על הגברא, אדם מישראל חייב ללבוש ציציות למען יזכור את כל מצות ה', ואין הבגד אלא היכי תמצא היכן ישים את ציציותיו, אך מצות מזוזה רובצת על הבית, דבית של ישראל צריך מזוזה בפתחו וחובת הדר אינו אלא היכי תמצא מתי המצוה רובצת על הבית.

ברכת המצוה על קיום המצוה או על מעשה המצוה

ונראה לפי"ז שאכן ראוי לברך להתעטף בציצית כיון שעיקר המצוה על הגברא ועטיפת האדם בציצית היא מהות המצוה, אבל במזוזה ראוי לברך על קביעת המזוזה בפתח הבית כיון שזה גדר המצוה ומהותה.

ובמק"א ביארתי את שיטת הבית יוסף שאינו מברך ברכת התורה על הרהור הלב, ויסוד הדברים דכל הברכות אשר יברך האדם על דבר או על מעשה צריך שיהיה היכר לעיני הרואה או השומע על מה הוא מברך, ומשו"כ תיקנו שאין לברך עובר דעובר, ולאחר שיעור עיכול, ועוד הלכות רבות בהלכות ברכות, ומשו"כ אין לברך על הרהור הלב, כיון שאין ניכר ונראה על מה יצאה הברכה.

(אמנם בלשון הבית יוסף (שם) ובמקור דבריו בספר האגור (הלכות תפילה סימן ב') משמע דיסוד הסברא לפטור את המהרהר בד"ת מברכת התורה הינו מצד דהרהור לאו כדיבור דמי ולא מצד שאין כאן מעשה מצוה, וי"ל).

ד

ונפ"מ בין שתי הדרכים במה שדנתי במקום אחר בשומע דברי תורה האם חייב לברך ברכת התורה, דאם טעמא דמילתא דאין המהרהר חייב לברך משום שאין כאן מעשה, הוא הדין לשומע דאכתי מעשה אין כאן אלא קיום בלבד, אך אם משום שאין הרהור כדיבור, הרי השומע כעונה, וכך גם אם טעם הדברים משום שאין היכר על מה מברך בדין הוא שגם השומע מברך, וכך כתב בשו"ע הרב, ואכמ"ל.

והנה דנו האחרונים לגבי המפריש תרומות ומעשרות במחשבה האם מברך. בשו"ת הגרעק"א (סימן כ"ט) כתב שני טעמים שמברך: א. אף שאין צריך דיבור, אך מ"מ צריך הפרשה שהיא מעשה ומברך על המעשה. ב. אף שמן התורה מהני במחשבה מדרבנן צריך דיבור, ומברך אף על מצוה דרבנן.

ושמענין מיניה דאילו היה מפריש לגמרי במחשבה אינו מברך.

ומדברי הרמב"ם (הל' תרומות פ"ד הט"ז) מפורש דאף מדרבנן מהני במחשבה ואי"צ להפריש כלל אלא נותן עיניו בצד זה ואוכל מצד זה, ולפי המבואר אכן אינו מברך, וכך נקט בשו"ת דבר אברהם (ח"א סימן ט"ז) באריכות, עי"ש.

ברכת המצוה על קיום המצוה או על מעשה המצוה

ולולי דבריהם היה אפשר לדון דעד כאן לא אמרו שאין לברך אלא על מצוה שיש בה מעשה, לאפוקי מצוה שלעולם כל עיקרה במחשבה כמו ביטול חמץ שאמרו מבטלו בלב, אבל מצוה שפשטות ענינו בדיבור ומעשה, מברך אף שמקיימו במחשבה, אך אם אכן נפרש הא דברכת התורה כדרכנו מסתבר שדין תרומה כדין ברכת התורה, דאף שאפשר בדיבור, וכך ראוי לכתחלה, מ"מ אינו מברך על המחשבה.

ודו"ק בכל זה כי קצרתני.

דברי חיזוק בעקבות סיום המלחמה עם איראן

דברי חיזוק בעקבות סיום המלחמה עם איראן

ברוך ה' תמה המלחמה מול איראן אויב אכזרי לעם ישראל ולא לקי ישראל, והמלחמה תמה עם נצחון גדול לישראל. ויש להתבונן בחובתנו בשעה גדולה זו.

ראשית דבר בל נחטא בחטא הגדול של "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה", אלא לזכור ולהרגיש באופן ברור ומוחשי "וזכרת את ה' אלקיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל".

כבר כתב בדרשות הר"ן (דרוש י') שלא אמר הכתוב "וזכרת כי ה' אלקיך עושה לך חיל", אלא ש"ה' אלקיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל". אנשים עושים חיל, זה דרכו וטבעו של עולם, ולפיכך יש חשש גדול וסכנה גדולה שאותם אנשים וחבריהם יתפתו אכן לחשוב ולהחשיב את כחי ועוצם ידי, ולפיכך הזהירה תורה "וזכרת את ה' אלקיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל".

אותם החיילים והמפקדים שפקדו על המלחמה המזהירה מול איראן הן הם אשר נכשלו כשלון מחפיר ונוראי בשמחת תורה תשפ"ד.

לא זכינו בנצחון אלא בסייעתא דשמיא ובחמלת ה' עלינו, בזכות רבבות אלפי עמלי תורה שקיימו בנפשם את דברי חז"ל (מכות י' ע"א) "א"ר יהושע בן לוי מאי דכתיב עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים, מי גרם לרגלינו שיעמדו במלחמה, שערי ירושלים שהיו עוסקים בתורה".

בזכות רבבות אלפי ישראל ששפכו כמים לבם והורידו נחלי דמע בתפילה ובתחנון ששומע תפילה ישמע לשוועת עמו ישראל ויחוס וירחם על עמו.

וכנראה בתקופה של שמחת תורה תשפ"ד גם שערי ירושלים התרשלו והתרפו בתורה ותפילה. ולכן בני תורה המסולאים מפז, ראו כח ההרס של רפיון, וחזקו ואמצו בתורה ללא הרף.

דברי חיזוק בעקבות סיום המלחמה עם איראן

בזכות מליוני יהודים בארץ הקודש ובכל העולם כולו שהשליכו על ה' יהבם, אל אלקי צבאות ישראל, והאמינו באמונה שלימה שה' אלקיך הוא ההולך לפניך הוא הנותן לך כח לעשות חיל, בזכותם זכינו לנצחון הגדול.

וזה המבחן הראשון לעת כזאת.

והמבחן השני, האמונה בניסים הנסתרים המלווים אותנו במלחמה ובכל זמן ועידן.

ידועים דברי הרמב"ן (סו"פ בא) שמן הניסים הגדולים והמפורסמים אדם מודה בנסים הנסתרים שהם יסוד כל התורה כולה.

ועוד הוסיף הרמב"ן לקבוע "שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכולם נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם".

אבותינו בימי קדם זכו לראות נסים שהיו לגמרי מחוץ למסילות הטבע, אך באחרית הימים אין אנו זוכים אלא לנסים נסתרים וכלשון רבינו הרמב"ן. אך רגיל אני לומר שבימינו אלה זוכים אנו לראות נסים נסתרים גלויים. ואכן רבים מעמי הארץ מתחזקים באמונה ובטחון בהקב"ה ובצפייה לישועת ה'.

וכאשר זוכה אדם ברחמי שמים למדונו חז"ל "נותן הודאה על שעבר וצועק על העתיד" (משנה ברכות דף נ"ד ע"א)

ונראה שיש בזה כפל הוראות ורעיונות, יש והאדם מתייצב לפני הקב"ה וכל כוונתו לצעוק על העתיד, מצוי הדבר כשהתגלה אצל האדם גידול והוא מצפה בקוצר רוח לתשובה פתלוגית האם מדובר ח"ו בגידול ממאיר שמסכן את חייו או בגידול שפיר שאין בו סכנה כלל, והוא צועק ומתחנן לרחמי שמים, ואז קוראים לו חז"ל בקריאה, לפני שהאדם צועק על העתיד עליו להביט אחורה על כל מאות ואלפי הימים של בריאות ושלוה ונחת ולהכיר בטובת המקום עליו, להודות להקב"ה על הניסים שבכל יום ערב בקר וצהריים, להודות על העבר, ורק אז לצעוק על העתיד.

דברי חיזוק בעקבות סיום המלחמה עם איראן

ויש שלא בא האדם לפני הקב"ה אלא להודות על העבר, משל לאדם שזכה בפיס בסכום עצום שמעולם לא העיז אפילו לחלום עליו, והוא בא להודות להקב"ה על חסדיו, ואז אומרים לו חכמינו, כאשר אתה בא להודות על העבר, תזכור לצעוק על העתיד, שהרי אי אתה יודע מה יולד יום, ובערב תאמר מי יתן בוקר ובבקר תאמר מי יתן ערב.

וכך גם במלחמה צריך להודות על הניסים והנפלאות ולצעוק על העתיד, כה יתן ה' וכה יוסיף לחוס ולרחם על עמו ישראל.

עלינו להמשיך להרבות בתורה ובתפילה שלא ישמע שוד ושבר ברחובותינו, שנזכה בקרוב לראות ישועת ה' כהרף עין בישועת עולמים ולראות פני משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

נר זיכרון

לעילוי נשמת

הרה"ח משה בן
מוה"ר יוסף דוד ז"ל
נלב"ע כ"ז סיון תשמ"ז

מרת מלכה מחלה בת
הר"ר מרדכי זיסקינד ז"ל
נלב"ע ג' אייר תשס"ו

ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י בנו ידידנו עוז
הר"ר דוד הגר הי"ו
לום אנג'לס

